

KOMITET CYTOBIOLOGII PAN

02- 093 Warszawa, ul. Pasteura 3

Fax 22-822-53-42, Tel. 22-58-92-357

<http://cytobiologia.nencki.gov.pl>

KCyt 22/2014

Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego
Prof. dr hab. Lena Kolarska-Bobińska

Szanowna Pani Minister,

W związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 5 czerwca 2014 r. o niekonstytucyjności opłat za drugi kierunek studiów (Sygn. akt K 35/11) projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw wraz z projektami aktów wykonawczych (druk 2085) **musi ulec zmianie i nie może być procedowany w obecnej formie** na 70. posiedzeniu Sejmu RP w dniach 24-26.06. b.r. (jak wynika z harmonogramu prac Sejmu RP porządek dzienny tegoż posiedzenia może być uzupełniony o w/w projekt).

W Sejmie znajduje się też projekt ustawy o zmianie ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2086), który również wymaga korekty.

Oba projekty tych aktów prawnych zostały przygotowane przed objęciem resortu przez Panią Minister, jednak uważamy za swój obowiązek zwrócić się do Pani Minister o ich przeanalizowanie i korektę przed procedowaniem w Sejmie.

W obu ustawach odnotowujemy pozytywne zmiany: w pierwszej to kształcenie na kierunkach o profilu ogólnoakademickim tylko w jednostkach organizacyjnych uczelni z uprawnieniami do nadawania stopni naukowych oraz ułatwienie dostępu do studiów wyższych osobom dojrzałym. W drugiej ustawie jest to możliwość 3-letniego finansowania specjalnego urządzenia badawczego i tworzenie tzw. Polskiej Mapy Drogowej Infrastruktury Badawczej.

Jest to tym bardziej dla nas satysfakcjonujące, że nasz Komitet już w 2011 roku zwracał się m.in. do MNiSW (pismo KCyt 56/2011) z postulatem utworzenia cyfrowej bazy wysokocennej aparatury badawczej i otrzymał zapewnienia o jej tworzeniu.

Zestaw kilku uwag szczegółowych do obu ustaw jest w załączniku: są tam wymienione niektóre niespójności, wielokrotne powtórzenia i nieakceptowalne sformułowania. Projekt dot. finansowania nauki **nie zawiera jednak najważniejszego elementu - informacji o przewidywanych nakładach na B+R (jako procentu PKB), które są w Polsce katastrofalnie niskie i niezgodne z założeniami wynikającymi z naszego członkostwa w Unii Europejskiej.**

W uzasadnieniu projektu ustawy o szkolnictwie wyższym (2085_cz.1 str.108) czytamy: *'W celu ochrony uczelni niepublicznych, zapewniających wysoką jakość kształcenia i rzetelnie stosujących prawo..., a także w celu ochrony praw studentów i kandydatów na studia zapewniony zostanie skuteczny dostęp do informacji o uczelniach, które nie przestrzegają prawa oraz o kierunkach studiów, które otrzymały negatywną ocenę Polskiej Komisji Akredytacyjnej'*. Uważamy, że takie uczelnie **powinny być zlikwidowane**.

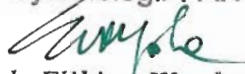
W dalszej części tego uzasadnienia (str.175) dokonano **symulacji przychodów** uczelni dzięki wprowadzeniu instytucji potwierdzania efektów uczenia się opartej o przykład z Francji: *'...założono, że począwszy od 2014 roku 4 tys. osób rocznie będzie korzystać z tego rozwiązania'*. Wybór ten nie jest uzasadniony i przychody (3 mln zł rocznie) przeszacowane: dochód na osobę jest we Francji znacznie wyższy niż w Polsce - w 2012 roku był aż 3-krotnie (wg danych Banku Światowego), a tydzień pracy jest krótszy o 5 godzin, co znacznie ułatwia podejmowanie decyzji o dalszym kształceniu.

Nasz Komitet istnieje od 42 lat i w gronie 48 pochodzących z wyboru członków są w nim obecnie przedstawiciele 24 największych biologiczno-medycznych placówek naukowych. Nie może więc nam być obojętny poziom prawodawstwa dotyczący obu nowelizowanych ustaw. Obecny jest nie do zaakceptowania - przyczynia się do zwiększenia biurokracji (projekty omawiane są tylko nowelizacjami – druki sejmowe 2085 cz.1 i cz.2 z projektem rozporządzeń/uzasadnieniem liczą 422 strony!), pociąga wielkie koszty i zmniejsza zaufanie do państwa. W jednej z poprzednich kadencji Sejmu spośród około 1500 uchwalonych ustaw nowelizowano ok. 900 - w żadnym cywilizowanym kraju to się nie zdarza.

Wierzymy, że Pani Minister przyczyni się do zmiany tego stanu rzeczy w odniesieniu do nauki i szkolnictwa wyższego.

Z poważaniem

Przewodnicząca
Komitetu Cytobiologii PAN

Prof. dr hab. Elżbieta Wyroba

Do wiadomości: 1. Marszałek Senatu - Pan Bogdan Borusewicz
2. Marszałek Sejmu - Pani Ewa Kopacz
3. Wiceprezes Rady Ministrów - Pani Elżbieta Bieńkowska

Warszawa, 18 czerwca 2014

Uwagi dotyczące projektu zmiany ustawy o zasadach finansowania nauki oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy 2086)

Poniżej kilka fragmentów z projektu ustaw i próba ich korekty:

4) po art. 4 dodaje się art. 4a-4c w brzmieniu:

„Art. 4a. 1. Minister ustala [Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej](#), która stanowi wykaz przedsięwzięć w zakresie strategicznej infrastruktury badawczej.

Tekst powyższego i kolejnych art. (w tym 17a) w kolejnym przykładzie) może być uproszczony przez wstawienie skrótu: Polska Mapa Drogową Infrastruktury Badawczej (PMDIB).

2. Wpisanie przedsięwzięcia w [zakresie strategicznej infrastruktury badawczej](#) na [Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej](#) następuje na podstawie decyzji Ministra

To powyższe zdanie jest ZBĘDNE, skoro art.4a1. zawiera już informację, że Minister USTALA tę Mapę, a więc DECYDUJE.

2) w art. 2:

d) po pkt 17 dodaje się pkt 17a w brzmieniu:

„17a) [strategiczna infrastruktura badawcza](#) – dużą [infrastrukturę badawczą](#) oraz infrastrukturę budowlaną, ujęte w [wykazie](#) przedsięwzięć w zakresie [strategicznej infrastruktury badawczej](#), który stanowi [Polską Mapę Drogową Infrastruktury Badawczej](#)”

W powyższym akapicie po wstawieniu skrótu PMDI powinno być:

[strategiczna infrastruktura badawcza](#) – dużą [infrastrukturę badawczą](#) oraz infrastrukturę budowlaną ujęte w PMDI.’

Bo z definicji z art. 4a. 1 już WIADOMO, że PMDI JEST WYKAZEM! A teraz jest to wykaz w...wykazie!

3) w art. 4 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. **Projekt Krajowego Programu Badań** opracowuje Minister po zasięgnięciu opinii Polskiej Akademii Nauk, Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, [Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich](#), Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Rady Głównej Instytutów Badawczych, Komitetu Polityki Naukowej i organizacji samorządu gospodarczego.”

DLACZEGO w tworzeniu Krajowego Programu Badań OPINIA SZKÓŁ ZAWODOWYCH, – których celem jest [NAUCZENIE ZAWODU](#) - ma być WAŻNIEJSZA NIŻ OPINIE TYCH, którzy badaniami się ZAJMUJA? Jeśli w ogóle Szkoły Zawodowe mają być tu ujęte – to na końcu

8) „Art. 9a. 2. W przypadku, gdy okoliczności, o których mowa w ust. 1, zostaną ujawnione po wydaniu decyzji o przyznaniu środków finansowych na naukę, Minister, [Centrum Nauki](#) lub [Centrum Rozwoju](#) ...”

Na pierwszej stronie (w stopce) projektu nowelizacji ustawy są WYMIENIONE te instytucje, czyli **Narodowe Centrum Nauki** oraz **Narodowe Centrum Badań i Rozwoju** i TYLKO W TAKIEJ formie lub **wg UŻYWANYCH OD DAWNA** skrótów, czyli **NCN** i **NCBR** mogą się znaleźć w ustawie.

Ani "Centrum Nauki" ani "Centrum Rozwoju" NIE ISTNIEJĄ - a właściwie termin 'Centrum Nauki' kojarzy się już od kilku lat zupełnie z czymś innym, bo z "Centrum Nauki Kopernik"!

Dowolność tworzenia takowych 'bytów' jest jedną z przyczyn bałaganu prawnego w Polsce.

Uwagi dotyczące projektu zmiany ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy nr 2085)

„W art. 2 w ust. 1: Profil kształcenia – profil praktyczny lub profil ogólnoakademicki,

b) po pkt 18e dodaje się pkt 18ea i 18eb w brzmieniu:

„18ea) profil **praktyczny** – moduły zajęć służące w przeważającym stopniu zdobywaniu przez studenta **umiejętności praktycznych**, w których ponad połowa programu kształcenia obejmuje zajęcia **praktyczne** kształtujące kompetencje społeczne i **umiejętności praktyczne**, w tym umiejętności uzyskiwane drogą zajęć warsztatowych, prowadzonych przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią”

Wystarczający będzie taki zapis:

„profil **praktyczny** – moduły zajęć służące zdobywaniu przez studenta **umiejętności praktycznych**, w których ponad połowa programu kształcenia obejmuje tego typu zajęcia - w tym warsztatowe - prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią;”

W ocenie skutków regulacji (druk sejmowy nr 2085) na str. 154 w pkt 2:

„...Uczelnie akademickie będą zobowiązane do prowadzenia badań naukowych i rozliczane z ich realizacji, a uczelnie zawodowe - do prowadzenia kierunków o profilu praktycznym. Ponadto wyjaśniono, że **uczelniami badawczymi staną się w przyszłości uczelnie, których większość podstawowych jednostek organizacyjnych uzyska status KNOW.**”

TYMCZASEM w **projekcie omawianej ustawy** (str.36) w punkcie 54) art.84a.8:

Zakłada się, że **‘Liczba KNOW w jednym obszarze wiedzy nie może być większa niż 3’.**

Oznacza to, że ten postulat **NIE BĘDZIE MOŻLIWY DO ZREALIZOWANIA** i w związku z tym **powinien być usunięty z oceny skutków regulacji.**

W projekcie Rozporządzenia: w sprawie trybu podejmowania decyzji o zwiększeniu ogólnej liczby przyjęć studentów na studia stacjonarne w uczelni publicznej powyżej 2% liczby studentów przyjętych na studia stacjonarne w poprzednim roku akademickim

„§ 2. 2. Uzasadnienie wniosku zawiera:

1) określenie wpływu zwiększenia liczby studentów na warunki kształcenia, spełnienie wymagań w zakresie minimum kadrowego oraz wykorzystanie bazy materialnej uczelni;

2) wskazanie podjętych i **planowanych działań na rzecz restrukturyzacji uczelni**, uwzględniającej zmiany w zakresie funkcjonowania kierunków studiów wynikające ze zwiększenia liczby studentów”

Wobec niezmiernie licznych innych wymagań - restrukturyzacja uczelni wydaje się być przesadna.